

М.К. Гончарова, А.Г. Субота

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
пл. Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

E-mail: mahamasha880@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2398-4570>

ДИСПРОПОРЦІЇ ІНСТИТУТУ КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ

У статті досліджується сутність поняття державного фінансового контролю шляхом розглядання понять «інститут контролю» – «агент інституту контролю» – «суб'єкт/квазісуб'єкт державного фінансового контролю», функціонування агентів інституту контролю – Рахункової палати України та Державної аудиторської служби України, а також результати їх діяльності стосовно використання публічних фінансів в рамках офіційної інформації. Проаналізовано звітність агентів інституту контролю та зроблено висновки про продовження негативної динаміки незаконного та нецільового використання державних ресурсів, розширення бюджетних та фінансових порушень. Визначено диспропорції, які існують у системі державного фінансового контролю та визначено засоби їх усунення з подальшим приведенням до стану «ідеальної» системи фінансового контролю.

Обґрунтовано необхідність і напрями удосконалення функціонування органів та правового механізму в сфері управління державного фінансового контролю в Україні, а також необхідність забезпечити створення єдиної системи державного фінансового контролю, здатної протидіяти зловживанням та попереджувати можливі втрати бюджетних коштів, шляхом прийняття Кодексу державного фінансового контролю України, при цьому чітко розмежувати повноваження внутрішнього та зовнішнього контролю, що б сприяло вирішенню таких проблем, як: правове забезпечення контрольної діяльності та уніфікація функцій і повноважень щодо фінансового контролю у системі виконавчої влади. Необхідно в Бюджетному кодексі України розширити склад основних засад контролю, при цьому чітко визначивши об'єкт та предмет контролю, його принципи і типи, засади проведення, що сприятиме розширенню термінологічного апарату, базових питань державного фінансового контролю, розкриттю суті та основних вимог до його виконання.

Ключові слова: диспропорції контролю, інститут контролю, агенти інституту контролю, публічні фінанси, система державного фінансового контролю.

Jel Classification: G20, G28, G29.

Mariia Goncharova, Anhelina Subota

V.N. Karazin Kharkiv National University
4 Svobody Sq., 61022, Kharkiv, Ukraine

E-mail: mahamasha880@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2398-4570>

DISPROPORTIONS OF INSTITUTE OF CONTROL OF UKRAINE

The article examines the essence of the concept of state financial control by considering the concepts of "institute of control" – "agent of institute of control" – "subject / quasi-subject of state financial control", the functioning of agents of institute of control – the Accounting Chamber of Ukraine and the State Audit Service of Ukraine, and the results of their activities on the use of public finance in the framework of official information. The reports of the agents of institute of control were analyzed and conclusions about the continuation of the negative dynamics of illegal and inappropriate use of public resources were made, the spread of budget and financial violations. Disproportions that exist in the system of state financial control are identified and ways to eliminate them are defined.

The necessity of improvement of functioning of the bodies and the legal mechanism in the management of state financial control in Ukraine is justified, as well as the need to ensure the creation of a unified system of state financial control that is able to resist abuse and prevent possible loss of budget funds by adopting the Code of state financial control of Ukraine, clearly delimiting the powers of internal and external control that could solve such problems as: legal support of control activities and unification of functions and powers of financial control in the executive branch. It is necessary to expand the contents of the basic principles of control in the Budget Code of Ukraine, clearly defining the object and the subject of control, its principles and types, principles of conducting, which will contribute to the expansion of terminology and basic issues of state financial control.

Key words: disproportions of control, institute of control, agents of the institute of control, public finances, system of state financial control.

Jel Classification: G20; G28, G29.

М.К. Гончарова, А.Г. Суббота

Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина

пл. Свободы, 4, г. Харьков, 61022, Украина

E-mail: mahamasha880@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2398-4570>**ДИСПРОПОРЦИИ ИНСТИТУТА КОНТРОЛЯ УКРАИНЫ**

В статье исследуется сущность понятия государственного финансового контроля путем рассмотрения понятий «институт контроля» – «агент института контроля» – «субъект / квазисубъект государственного финансового контроля», функционирование агентов института контроля – Счетной палаты Украины и Государственной аудиторской службы Украины, а также результаты их деятельности по использованию публичных финансов в рамках официальной информации. Проанализированы отчетность агентов института контроля и сделаны выводы о продолжении негативной динамики незаконного и нецелевого использования государственных ресурсов, распространение бюджетных и финансовых нарушений. Определены диспропорции, которые существуют в системе государственного финансового контроля и определены способы их устранения с последующим приведением в состояние «идеальной» системы финансового контроля.

Обоснована необходимость совершенствования функционирования органов и правового механизма в сфере управления государственного финансового контроля в Украине, а также необходимость обеспечить создание единой системы государственного финансового контроля, способной противостоять злоупотреблениям и предупреждать возможные потери бюджетных средств, путем принятия Кодекса государственного финансового контроля Украины, четко разграничивая полномочия внутреннего и внешнего контроля, что решило бы такие проблемы, как: правовое обеспечение контрольной деятельности и унификация функций и полномочий по финансовому контролю в системе исполнительной власти. Необходимо в Бюджетном кодексе Украины расширить состав основных принципов контроля, при этом четко определив объект и предмет контроля, его принципы и типы, принципы проведения, что будет способствовать расширению терминологии, базовых вопросов государственного финансового контроля.

Ключевые слова: диспропорции контроля, институт контроля, агенты института контроля, публичные финансы, система государственного финансового контроля.

Jel Classification: G20, G28, G29.

Постановка проблеми. Стан публічних фінансів в цілому та державних і місцевих фінансів, як частини системи, неодмінно залежить від такого фактора, як система державного фінансового контролю та його позитивного впливу. Результати перевірок суб'єктів контролю підтверджують недосконалість цієї системи, надаючи дані щодо чисельних правопорушень, які призводять до масових фінансових втрат. Враховуючи те, що в Україні недосконале законодавство у сфері державного фінансового контролю та немає можливості застосування сучасних підходів для пошуку та підтвердження інформації стосовно виявлених порушень, спостерігається достатньо низький рівень встановлення порушень об'єктами контролю та багато слабких позицій, що сприяють незаконному використанню державних ресурсів. Чинна система державного фінансового контролю має потребу в більш детальному дослідженні з метою виявлення проблем та побудови «алгоритму» їх розв'язання.

Необхідність реформування системи державного фінансового контролю узгоджується з такими стратегічними документами, як: середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України № 275 від 3 квітня 2017 р.; Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 142 від 8 лютого 2017 р.; Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020", схвалена Указом Президента України № 5 від 12 січня 2015 р. Тобто мета написання статті не є абстрактною, вона має законну базу, що говорить про розуміння органами державної влади України важливості проблем вдосконалення системи державного фінансового контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковими дослідженнями в сфері публічних фінансів займалися такі вчені, як Ч. Бастейбл (Бастейбл, 2016), О. Глущенко (Глущенко, 2016), Р. Масгрейв (Масгрейв, 2009), А. Хмельков (Хмельков, 2014, 2017, 2018). Вивченням питань теоретико-методологічного вдосконалення системи державного фінансового контролю займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як І. Басанцов (Басанцов, 2011), М. Бариніна-Закірова (Бариніна-Закірова, 2008), Л. Гуцаленко (Гуцаленко, 2017), Л. Лисяк (Лисяк 2015), І.

Стефанюк (Стефанюк, 2011), Л. Тікань (Тікань, 2009), А. Хмельков (Хмельков, 2014, 2017, 2018).

Мета статті. Дослідити існуючі диспропорції інституту контролю та визначити шляхи їх усунення та приведення до «ідеальної» системи фінансового контролю в країні.

Завдання. На підґрунті результатів функціонування агентів інституту контролю щодо використання публічних фінансів, зробити висновок про «ідеальність» системи державного фінансового контролю чи навпаки.

Методологія дослідження. В процесі написання статті використовувалися наступні методи: аналіз та синтез в процесі вивчення теоретичних основ інституту контролю; статистичний метод з метою дослідження результатів діяльності агентів інституту контролю; емпіричні методи дослідження (спостереження та порівняння) з метою визначення «ідеальності» системи державного фінансового контролю; метод моделювання в процесі уявлення про «ідеальність» системи державного фінансового контролю.

Основні результати дослідження. Більшість джерел літератури з фінансової теорії збігаються у тому, що фінанси виконують дві основні функції – розподільчу та контрольну. Тоді виникає питання про ієрархію функцій фінансів, причому наявність ієрархії у функцій фінансів має на увазі у такому разі як даність, і залишається тільки вирішити питання ієрархічності між функціями. Питання ієрархії між функціями фінансів мають велике значення. Вони стосуються визначення послідовності зв'язків між елементами фінансової системи, що дає змогу застосувати науковий метод дедукції для побудови дієвого фінансового контролю. Якщо поняття «розподіл» характеризує спрощені процеси по суті і по алгоритму, то поняття «контроль» характеризує складніші і більші процеси. Таким чином встановлюється ієрархія функцій контролю над розподільною функцією фінансів і можна стверджувати, що тільки у такому разі фінансова система базуватиметься на принципах елементів, що забезпечують її сукупність, правильні послідовні відношення і зв'язки один з одним. (Хмельков, 2017)

Спираючись на власні дослідження можна стверджувати, що перша функція фінансів, розподільча, розглядається більш детально, ніж друга, контрольна, важливість котрої, на нашу думку, не можна залишати без уваги. Це твердження можна обґрунтувати фактом нерозривного зв'язку між ефективним використанням фінансових ресурсів, що є пріоритетним напрямком дії розподільчої функції та контролем за ефективністю використання цих ресурсів. Таким чином, контрольна функція фінансів є заключним етапом у русі фінансових ресурсів, підсумовуючи результати та роблячи висновки стосовно правомірності використання.

З поняття контрольної функції фінансів виникає потреба у понятті «інститут контролю», який є першою ланкою у системі контролю за публічними фінансами. Дана економічна категорія є наслідком дії контрольної функції фінансів, тому що контроль охоплює усі сфери руху фінансових ресурсів. Останньою ланкою є - державний фінансовий контроль, як багатоскладова категорія, котра включає в себе поняття: фінансів, контролю, та держави взагалі, як захисника інтересів суспільства. Саме державний фінансовий контроль «стоїть на варті» державних інтересів в сфері використання фінансових ресурсів.

Застосуємо системне уявлення про державний фінансовий контроль шляхом пізнання від абстрактного до конкретного, розглянувши цьому ланцюг понять «інститут контролю» – «агент інституту контролю» – «суб'єкт/квазісуб'єкт державного фінансового контролю». Поняття інститут контролю виникає з мети реалізації функцій фінансів через їх інституалізацію. Тобто можна представити на абстрактному рівні, що функції фінансів реалізувалися в економіці шляхом віднесення розподільної функції до інституту фіску, а контрольної до інституту контролю. Під інститутом контролю ми розуміємо елемент інституціональної інфраструктури, що містить у собі формальний і неформальний зміст, спрямований на контроль над формуванням, розподілом і використанням публічних фінансів. Агент інституту контролю – це структурний елемент інституту контролю, що реалізує його функції і містить в собі як теоретичний рівень – суб'єкт державного фінансового контролю, так і прикладний рівень – державний орган фінансового контролю в національній і наднаціональній термінології. (Хмельков, 2017) Суб'єкт державного фінансового контролю – завершуючи ланка в вище розглянутому ланцюзі, що на практиці має втілення у функціонуванні органів влади певної компетенції. В Україні такими органами є Державна аудиторська служба України та Рахункова палата України.

Відзначимо, що державний фінансовий контроль функціонує як система (або існує, як підсистема) у більш загальній системі публічних фінансів. Система державного фінансового контролю складається з таких елементів: суб'єкт контролю (хто контролює); об'єкт контролю (кого контролюють); предмет контролю (що контролюють); принципи контролю; методи контролю; процес контролю; прийняття рішень за результатами контролю. З огляду на те що система державного фінансового контролю відноситься до складної системи, вона повинна мати якісну ознаку – цілісність – задля виконання свого функціонального призначення. Тільки в гармонійному поєднанні та функціонуванні усіх перерахованих елементів можливе успішне виконання функцій державного фінансового контролю. (Хмельков, 2017)

Державний фінансовий контроль включає в себе внутрішній та зовнішній. Наголосимо, що дана стаття має на меті розглянути проблематику виключно зовнішнього контролю, спираючись на більш доступну інформаційну базу – результату функціонування агентів інституту контролю, яка має публічний характер, тобто аналіз опублікованих щорічних звітів.

Проведення зовнішнього державного фінансового контролю в Україні здійснюють такі агенти інституту контролю, як Рахункова палата України та Державна аудиторська служба України. Дослідження ґрунтується на звітах цих інституцій з метою уявлення про загальну картину надходження та використання публічних фінансів в рамках офіційної інформації. Слід наголосити на слові «офіційної», що обґрунтовується виникненням питань стосовно реальної картини ситуації з правопорушеннями у фінансовій сфері.

Зазначимо, що дані інституції мають різну природу походження: в одному випадку від законодавчої, а в другому від виконавчої гілок влади. Розглянемо специфіку даних інституцій на рис. 1, 2.

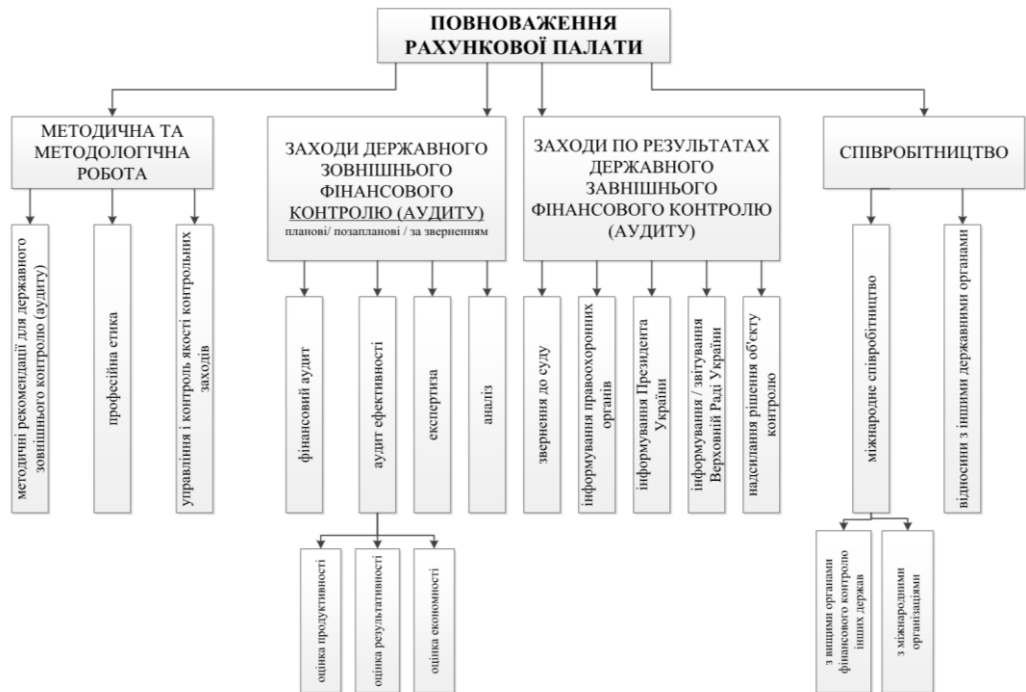

Рис. 1. Повноваження РПУ

Джерело: (Хмельков, 2017)

Формальне закріплення вищенаведених повноважень та компетенції агенти інституту контролю країни, відбувається на базі окремих статей Конституції України та Бюджетного кодексу України, решти законів, правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України та власних нормативно-правових акти агентів контролю, як це наочно зображено за допомогою рисунка 3.

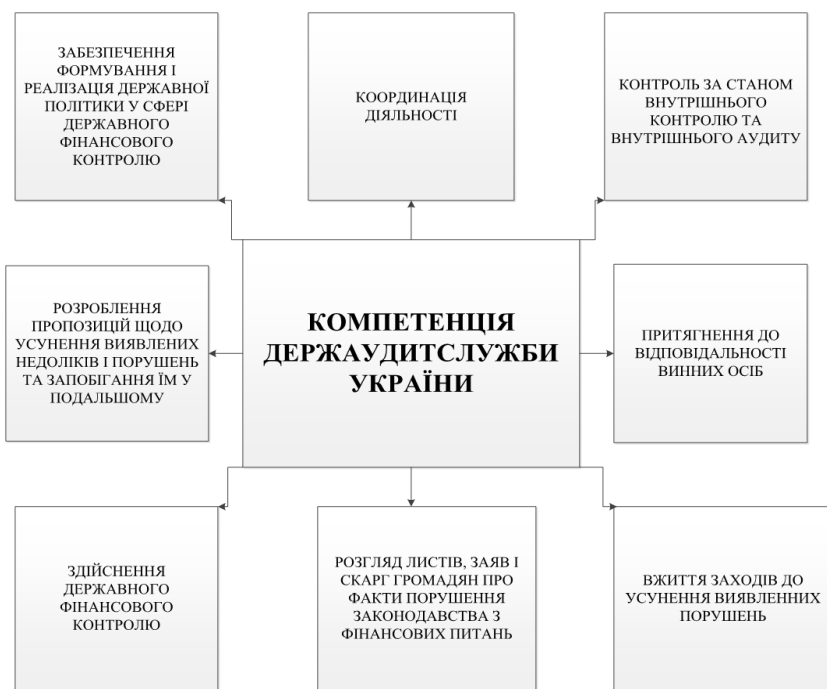

Рис. 2. Повноваження Держаудитслужби України

Джерело: (Хмельков, 2017)

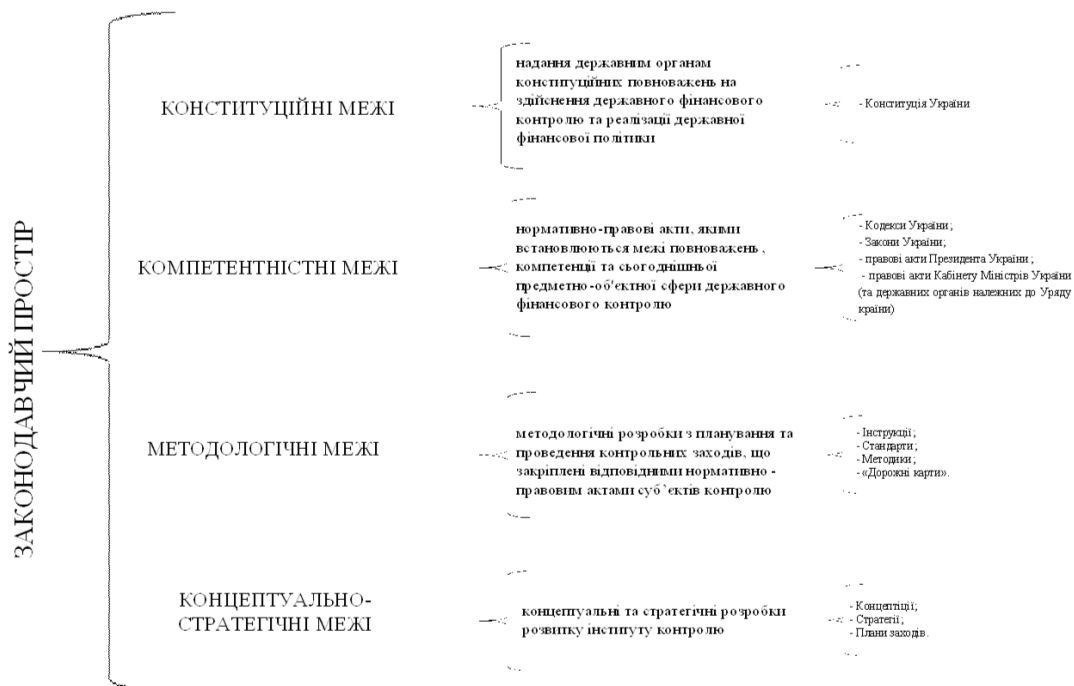

Рис. 3. Законодавчий простір державного фінансового контролю

Джерело: (Хмельков, 2017)

Задля досягнення предмету нашого дослідження – тобто наочного розуміння факту диспропорцій в інституті контролю країни – нам потрібно дослідити специфіку функціонування його агентів на підґрунті власних результатів роботи зафіксованих у відповідних звітах. Вважаємо, що саме практика здійснення контролю за використанням публічних ресурсів (фінансів, майна, тощо) дасть нам уявлення про загальну картину наявних диспропорцій.

Одразу зауважимо, що для вищевказаного, ми будемо використовувати звітність 2017 року, тому що, на час роботи над цим дослідженням, це є останній рік наявності щорічної звітності у двох агентів інституту контролю (з причин того, що вони мають різний термін оприлюднення звітності за результатами роботи звітного року).

Основні результати функціонування агентів інституту контролю в 2017 році, ми зведемо у таблицю 1, що дасть нам змогу здійснити порівняльний аналіз даних.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз результатів діяльності агентів інституту контролю у 2017 р.

РГУ			ДАСУ		
№	Результат	Σ	№	Результат	Σ
1.	Виявлено порушень та недоліків	Понад 23 млрд грн.	1.	Виявлено втрат фінансових та матеріальних ресурсів держави	2,3 млрд грн.
2.	Перевірено об'єктів	635	2.	Відшкодовано	0,8 млрд грн.
3.	Підготовлено та затверджено звітів	95	3.	Проведено ревізій і перевірок	1,8 тис.
4.	Здійснено заходів (складено актів і довідок)	638	4.	Проведено державних фінансових аудитів	287
5.	Надіслано звітів, рішень, актів за результатами проведених заходів	633	5.	Установлено фактів неефективного витрачання коштів і майна	5,3 млрд грн.
6.	Обсяг перевірених державних коштів	Майже 504 млрд грн.	6.	Піддано контролю та дослідженню ресурсів держави	888,3 млрд грн.
7.	У середньому одним аудитором було виявлено порушень і недоліків	82,3 млн грн.	7.	У середньому на одну ревізію виявлено недоліків і порушень	1,2 млн грн.
			8.	Попереджено порушень і недоліків	18,4 млрд грн.
			9.	Отримано економічний ефект від впровадження пропозицій за результатами аудиту	0,2 млрд грн.

Джерело: побудовано авторами (Державна аудиторська служба України, Рахункова палата України)

У підсумку проведеного дослідження повноважень, компетенції та практики здійснення контролю агентами інституту контролю отримуємо виявлені загальні недоліки у їх діяльності у вигляді:

- складності розуміння даних, що заважає зрозуміти реальну картину результатів діяльності об'єктів інституту контролю;
- невідповідності виявленим порушенням з їх відшкодуванням;
- дублювання предметно-об'єктної сфери контролю.

Враховуючи отриманий попередній результат, та керуючись метою дослідження – визначення «ідеальності» системи державного фінансового контролю країни – логічно зробити висновок, що система державного фінансового контролю потребує вдосконалення. В свою чергу, ми вважаємо, що вдосконалення полягають у визначенні та нівелюванні будь яких диспропорцій в функціонуванні інституту контролю. А від так, «ідеальна» система буде існувати тільки при умові відсутності решти диспропорцій, таких як:

- диспропорція повноважень у предметно-об'єктній сфері контролю;
- диспропорція між виявленими фінансовими порушеннями та відшкодованими коштами;
- диспропорція у формальному закріпленні інституту контролю.

Пояснимо більш докладніше щодо виявлених диспропорцій інституту контролю:

- по-перше, диспропорція повноважень у предметно-об'єктній сфері контролю наочно відображена за допомогою Рисуноків 1 та 2, та Таблиці 1, та полягає у тому, що незважаючи від якої гілки влади функціонує агент інститут контролю, предмет контролю, а від так і об'єкти контролю, майже ті самі;

- по-друге, диспропорція між виявленими фінансовими порушеннями та відшкодованими коштами наочно відображена за допомогою Таблиці 1, та полягає у тому, що

суми відшкодування багатократно менші за сум виявлених порушень – практика одного з агентів контролю, в іншому випадку – сум відшкодування взагалі немає;

- по-третє, диспропорція у формальному закріпленні інституту контролю наочно відображена за допомогою Рисунку 3, та полягає у тому, що відсутній єдиний нормативно-правовий акт з питань державного фінансового контролю, який звужує існуючий на сьогодні законодавчий простір з питань організації та регламентації контролю від безліч майже повністю не пов'язаних один з одним нормативно-правових актів до одного, в якому було б визначено та закріплено: – всі базові елементи системи контролю, такі як: суб'єкти, об'єкти, предмет, методи, форми; – розмежовані повноваження та компетенції агентів інституту контролю; – встановлено механізми відшкодування фінансових збитків виявлених практикою контролю.

У ході дослідження можна зробити висновки, що диспропорції, які були виявлені, мають своє підґрунтя у вигляді низки проблем сфери державного фінансового контролю. Підсумовуючи все вищесказане, наведемо узагальнену інформацію щодо проблематики системи державного фінансового контролю та можливих шляхів вирішення за допомогою рис. 4.

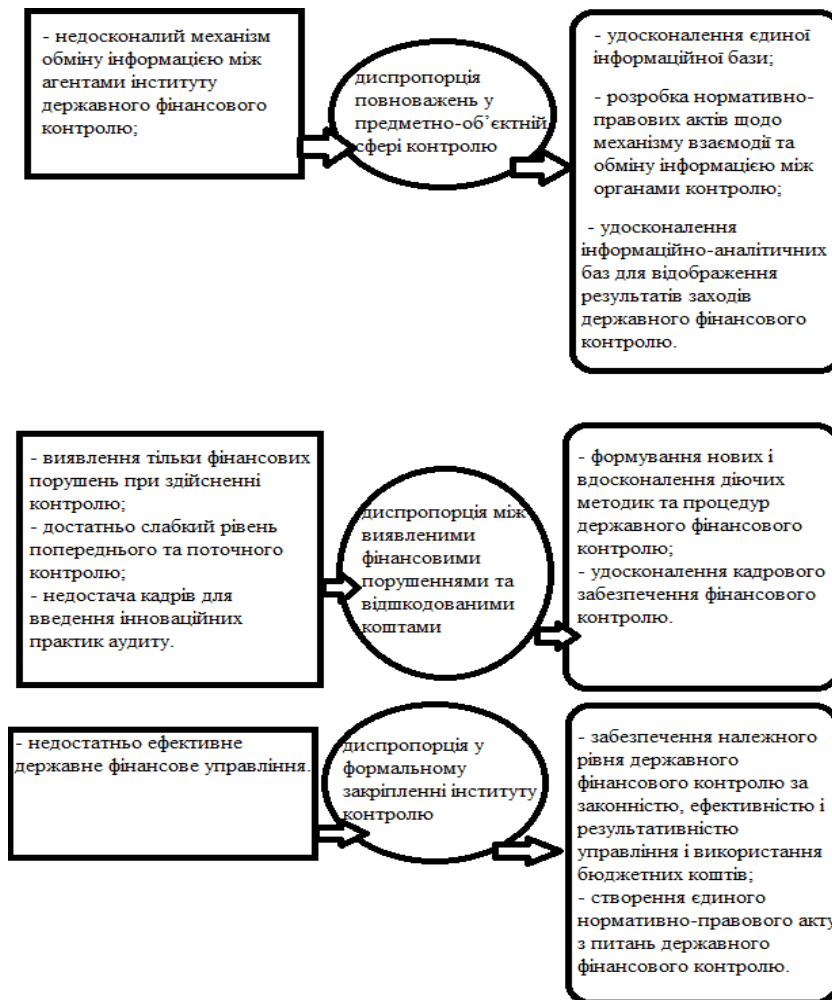

Рис. 4. Проблематика та напрямки удосконалення системи державного фінансового контролю

Джерело: побудовано авторами

Висновки. Можна впевнено підсумувати, що «ідеальна» система державного фінансового контролю є метою не із розряду утопічних, а тією, яку можливо досягти, за умови усунення диспропорцій у функціонуванні агентів інституту контролю. Це важливий момент, тому що ці диспропорції завдають значну перешкоду у функціонуванні всього інституту контролю в цілому. Шляхи подолання цих диспропорцій мають базуватися на єдиному джерелі законодавчої волі – у вигляді єдиного нормативно-правового акту з питань державного фінансового контролю.

Література

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. ст.110.
2. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 310-р. *Офіційний вісник України*. 2018.
3. Басанцов І. В. Стратегічні напрями розвитку системи державного фінансового контролю. *Механізм регулювання економіки*. 2011. № 1. С. 164-171.
4. Бариніна – Закірова М. В. Деякі проблеми нормативно-правового характеру у сфері державного фінансового контролю. *Фінанси України*. 2008. №1.
5. Бастейбл Ч. Ф. Суспільні фінанси / за ред. канд. екон. наук С. П. Захарченкова. Харків: Виват, 2016. 808 с.
6. Бацьоць Т. Проблеми удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні. 2015. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2015/проблеми-удосконалення-системи-держ-2/>.
7. Гаврилова Л. Аналіз регуляторного впливу до проекту Закону України «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю». 2017. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/134611>.
8. Глущенко О. В. Формування фінансової архітектури забезпечення національного добробуту : монографія. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 220с.
9. Гуцаленко Л. В., Вахновська О. В. Напрями реформування системи державного фінансового контролю в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 6. С. 7-23.
10. Лисяк Л. В. Розвиток державного фінансового контролю в Україні. *Економічний вісник університету: зб. наук. праць*. 2015. № 26/1. С. 200–206.
11. Масгрейв Р. А., Масгрейв П. Б. Державні фінанси: теорія і практика. Москва : *Бізнес Атлас*, 2009. 716 с.
12. Стефанюк І. Державний фінансовий контроль: класифікаційні характеристики. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2011. № 4. С. 42-51.
13. Дікань Л. В., Голуб Ю. О., Синюгіна Н. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія. Харків : ХНЕУ, 2009. 92 с.
14. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль: Підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с.
15. Хмельков А. В. Інституційна інфраструктура забезпечення стабільності публічних фінансів: до постановки проблеми. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2014. Вип. 88, № 1118. С. 84-90.
16. Хмельков А. В. Публічні фінанси: обсяг та зміст. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Т. 4, № 27. С. 428-434.
17. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
18. Рахункова палата України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk>.

References

1. Law of Ukraine on the Basic Principles of Implementation of State Financial Control in Ukraine. (1993). *Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 13, article 110. (in Ukrainian)

2. Ordinance On Approval of the Concept of Implementation of the State Policy in the Field of Reform of the State Financial Control System by 2020. (2018). cabinet of Ministers of Ukraine, 310-r. (in Ukrainian)
3. Basantsov, I. V. (2011). Strategic directions of development of the system of state financial control. *The mechanism of regulation of the economy*, 1, 164–171. (in Ukrainian)
4. Barynina-Zakirova, M. V. (2008). Some problems of the regulatory nature in the field of state financial control. *Finance of Ukraine*, 1. (in Ukrainian)
5. Basteibl, Ch.F. (2016). *Public finance*. (S. P. Zakharchenkova, Trans). Kharkiv: Vivat. (in Ukrainian)
6. Batsius, T. (2015). Problems of improvement of the system of state financial control in Ukraine. *naub.oa.edu.ua*. Retrieved from <https://naub.oa.edu.ua/2015/problemy-udoshkonalennia-systemy-derzh-2>.
7. Havrylova, L. (2017). Analysis of Regulatory Impact on the Draft Law of Ukraine "On the Basic Principles of the Activities of the State Financial Control Bodies". *dkrs.gov.ua*. Retrieved from <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/134611>.
8. Hlushchenko, O.V. (2016). *Formation of the financial architectonics of national prosperity: a monograph*. Kharkiv: KhNU named after V.N. Karazina. (in Ukrainian)
9. Hutsalenko, L. V. (2017). Areas of reform of the system of state financial control in Ukraine. *Economy. Finances. Management: topical issues of science and practice*, 6, 7-23. (in Ukrainian)
10. Lysiak, L.V. (2015). Development of state financial control in Ukraine. *Economic Herald of the University: a collection of scientific works*, 26/1, 200–206. (in Ukrainian)
11. Masgreiv, R. A. & Masgreiv, P. B. (2009). *Public Finance: Theory and Practice*. Moscow: *Biznes Atlas*. (in Ukrainian)
12. Stefaniuk, I. (2011). State financial control: classificant characteristics. *Newsletter of the Kyiv National Trade and Economic University*, 4, 42-51. (in Ukrainian)
13. Dikan, L.V., Holub, Yu.O. & Syniuhina, N.V. (2009). *Financial control: theory and methodology: monograph*. Kharkiv: KhNEU. (in Ukrainian)
14. Khmelkov, A.V. (2017). *State financial control*. Kharkiv: KhNU named after V. N. Karazina. (in Ukrainian)
15. Khmelkov, A. V. (2014). Institutional infrastructure for ensuring the stability of public finances: to raise the problem. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University*, 88, 84-90. (in Ukrainian)
16. Khmelkov, A.V. (2018). Public finance: scope and content. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 27, 428-434. (in Ukrainian)
17. State Audit Office of Ukraine. (n.d.). *dkrs.gov.ua*. Retrieved from <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
18. Accounting Chamber of Ukraine. (n.d.). *ac-rada.gov.ua*. Retrieved from <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk>.